

บทที่ 7

สรุปผลการศึกษาและ เสนอแนะแนวทางในการพัฒนา

การศึกษามูลเหตุแห่งความเสียหายเปรียบเชิงที่ตั้งของสุพรรณบุรี ภายใต้สมมติฐานในการศึกษาที่ว่า การเปลี่ยนแปลงที่ตั้งของเมืองหลวงและระบบเชื่อมโยงด้านการคมนาคมขนส่งในระดับต่าง ๆ ทำให้สุพรรณบุรีมีความเสียหายเปรียบเชิงที่ตั้งและลดบทบาทลงโดยลำดับทั้งที่เคยเป็นศูนย์กลางที่สำคัญในสมัยโบราณ เริ่มศึกษาจากการค้นคว้าทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี เพื่อเสนอหลักฐานยืนยันความรุ่งเรืองของสุพรรณบุรีในอดีต วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่และการพัฒนา โดยนำแนวความคิด ทฤษฎีที่เสนอถึงทำเลที่ตั้งความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางกับที่ตั้ง การแพร่กระจายความเจริญมาจุดศูนย์กลาง เป็นพื้นฐานทางความคิด

7.1 สรุปผลการศึกษา

ทำเลที่ตั้ง เป็นลักษณะเฉพาะของแต่ละพื้นที่และเป็นเบื้องต้นของการวิเคราะห์พื้นที่ซึ่งไม่อาจละเลยได้ สุพรรณบุรีตั้งอยู่บนที่ราบลุ่มแม่น้ำท่าจีน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของที่ราบลุ่มดอนสามเหลี่ยมเจ้าพระยาอันเป็นแนวตั้งถิ่นฐานที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดของประเทศโดยสภาพภูมิประเทศที่เป็นที่ราบน้ำท่วมถึงทางด้านตะวันออก และเป็นที่สูงการระบายน้ำดี ทางด้านตะวันตกของพื้นที่ จึงสามารถเพาะปลูกได้ทั้งนาข้าวและพืชไร่ ทั้งยังมีแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และการชลประทานกระจายทั่วพื้นที่ เหมาะแก่การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ทำให้สุพรรณบุรีมีภาพพจน์เป็นเมืองเกษตรกรรมที่อุดมสมบูรณ์ของประเทศโครงสร้างการผลิตมีภาคเกษตรกรรมเป็นการผลิตนำของพื้นที่ ในปัจจุบันพื้นที่เกษตรกรรมถูกนำไปใช้หมด ทำให้เกิดการบุกรุกหักล้างทางฝั่งตะวันตกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นแหล่งตั้งถิ่นฐานใหม่ของสุพรรณบุรี เมื่อพิจารณาลักษณะที่ตั้งโดยสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอก จะเห็นได้ว่า สุพรรณบุรี เป็นพื้นที่ซึ่งขาดความเชื่อมโยงอย่างมีประสิทธิภาพกับโครงข่ายการคมนาคมหลักของประเทศ ขาดความสะดวกสบายในการติดต่อคมนาคม ทำให้การพัฒนาของสุพรรณบุรีดำเนินไปได้ช้ามาก การเพิ่มประชากรอยู่ในอัตราค่ามาก ลักษณะทางสังคมยังแสดงออกถึงการเป็นสังคมชนบทที่มีลักษณะด้อยกว่าพื้นที่อื่น ทั้งที่ในอดีตเคยเป็นแหล่งตั้งถิ่นฐานที่เจริญรุ่งเรืองมาก่อน

ประวัติศาสตร์และโบราณคดีเท่าที่สืบสวนได้ พบว่า สุพรรณบุรีเป็นเมืองในสมัยทวารวดี โดยมีเมืองอู่ทองเป็นเมืองท่าที่มีบทบาทมาก ต่อมาสภาพภูมิประเทศที่เปลี่ยนไปเพราะการถอยร่นของแนวชายฝั่งทะเลเดิม ทำให้อู่ทองค่อย ๆ เสื่อมถอยไป ในขณะที่เดียวกันเกิดเมืองศูนย์กลางความเจริญแห่งใหม่ขึ้นที่นครปฐม เข้ามารับบทบาทแทน ต่อมาในช่วงเวลาประมาณสมัยสุโขทัย สุพรรณบุรีในขณะนั้นมีฐานะเป็นรัฐอิสระสุพรรณภูมิ เป็นศูนย์กลางอำนาจมริ เวลที่ราบลุ่มแม่น้ำ เจ้าพระยาค้านคะวันคกที่มีบทบาทมากจนถึงสมัยอยุธยาตอนต้น เมื่อสุพรรณบุรีเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรหรืออยุธยา เข้า สุพรรณบุรีในฐานะเมื่อฐานอำนาจเก่าและอยู่ใกล้กับเมืองหลวง ได้มีบทบาทเพียงคู่อยุธยาทั้งในการสงครามและการค้า แต่เมื่อถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น สุพรรณบุรีได้กลายเป็นเมืองร้างเพราะภัยสงครามเริ่มกรุงศรีฯ ครั้งที่ 2 นับได้ว่าเป็นการขาดคองของความเจริญเจริญครั้งสำคัญของพื้นที่สุพรรณบุรี ศูนย์กลางอำนาจใหม่ (กรุงเทพฯ) กับสุพรรณบุรีไม่มีความเกี่ยวเนื่องกันในเชิงพื้นที่ และไม่มีความเกี่ยวพันกับในเชิงสังคม สุพรรณบุรีจึงกลายเป็นแหล่งดั้งถิ่นฐานที่ถูกลืมนานาน ทำให้สถานะการพัฒนาค่อนข้างจะล่าหลัง ในขณะที่การเติบโตของกรุงเทพฯ ขยายตัวอย่างรวดเร็ว สุพรรณบุรีกลับเริ่มปรากฏความเสียเปรียบในเชิงพื้นที่ขึ้น

แนวความคิดของความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งที่ตั้งถิ่นฐานและการแพร่กระจาย โดยมีระยะทางเป็นตัวกำหนดในลักษณะบั้นทอนความสำคัญของสิ่งนั้น เมื่ออยู่ห่างไปจากจุดศูนย์กลาง อีกทั้งโครงสร้างของพื้นที่หรือศักยภาพในการรับความเจริญของแต่ละพื้นที่ทำให้การกระจายความเจริญจากศูนย์กลางไปสู่พื้นที่ต่าง ๆ มีความได้เปรียบและเสียเปรียบระหว่างพื้นที่เกิดขึ้น ในการศึกษาถึงสุพรรณบุรีเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่นในภาคตะวันตก จะเห็นได้ว่า รายได้เฉลี่ยต่อบุคคล และอัตราเพิ่มรายได้เฉลี่ยของสุพรรณบุรี อยู่ในระดับต่ำกว่าจังหวัดอื่นในภาคตะวันตก ยกเว้นสมุทรสงคราม ประกอบกับฐานะการผลิตที่ขึ้นกับภาคเกษตรกรรม ทำให้การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของสุพรรณบุรีมีลักษณะด้อยกว่าพื้นที่อื่น นอกจากได้รับอิทธิพลจากภายนอกพื้นที่ทำให้ขยายตัวช้าแล้ว ปัจจัยที่มีผลต่อแหล่งที่ตั้งภายในพื้นที่ยังไม่อำนวยอีกด้วย ทำให้สาขาการผลิตหลักของสุพรรณบุรีมีลักษณะการเติบโตที่ขยายตัวช้าและเสียเปรียบพื้นที่อื่น ความเสียเปรียบเป็นที่ตั้งของสุพรรณบุรีเมื่อเปรียบเทียบกับราชบุรี อยุธยา สระบุรี นครนายก และปราจีนบุรี ในฐานะพื้นที่มีลักษณะที่ตั้งเกี่ยวเนื่องกัน ปรากฏว่าเมื่อจัดเรียงลำดับการพัฒนาจากมากไปหาน้อยจะได้ดังนี้ สระบุรี ราชบุรี อยุธยา นครนายก สุพรรณบุรี และปราจีนบุรี จะเห็นได้ว่าสถานะการพัฒนาของสุพรรณบุรีอยู่ในระดับต่ำ

มูลเหตุแห่งความเสียหายเปรียบเทียบที่ตั้ง

1. ลักษณะทางกายภาพ

- การเป็นเมืองต่างลุ่มน้ำกับกรุงเทพฯ ทำให้การกระจายความเจริญจากกรุงเทพฯ ไปยังสุพรรณบุรี มีแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำท่าจีนเป็นอุปสรรคสำคัญ

2. ด้านประวัติศาสตร์และสังคม

- การร้างของเมืองสุพรรณบุรีในสมัยสงครามเสียกรุงครั้งที่ 2 ทำให้เกิดการขาดตอนของความเจริญ

- สุพรรณบุรีกับกรุงเทพฯ ไม่มีความเกี่ยวพันกันในเชิงสังคม

3. แนวนโยบายระดับต่าง ๆ

- การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ตลอดเวลาที่ผ่านมา ไม่ได้ให้ความสนใจแก่สุพรรณบุรี จึงทำให้สุพรรณบุรีพัฒนาไปได้ช้ามาก

ผลของการเสียหายเปรียบเทียบที่ตั้งของสุพรรณบุรี

1. สุพรรณบุรีมีสถานภาพการพัฒนาต่ำกว่าพื้นที่อื่นในภาคตะวันตก โดยพิจารณาได้จากรายได้เฉลี่ยต่อบุคคลของสุพรรณบุรีอยู่ในระดับที่ 1 อัตราเพิ่มเฉลี่ยของรายได้ต่อบุคคลเพียง 2.89% ต่อปี โครงสร้างเศรษฐกิจมีภาคเกษตรกรรมเป็นการผลิตนำการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอยู่ในอัตราต่ำกว่าของระดับภาคตะวันตก สาขาการผลิตส่วนใหญ่มีลักษณะขยายต่ำช้าและเสียหายเปรียบพื้นที่อื่น

2. สุพรรณบุรีมีสถานภาพการพัฒนาดำกว่า พื้นที่อื่นที่อยู่ในทำเลที่ตั้งคล้ายคลึงกัน โดยเปรียบเทียบกับ ราชบุรี อุบลราชธานี สระบุรี นครนายก และปราจีนบุรี ปรากฏว่า สถานภาพการพัฒนาของสุพรรณบุรีใกล้เคียงกับปราจีนบุรี ซึ่งเป็นจังหวัดชายแดนที่มีสภาพความเป็นอยู่ไม่แตกต่างจากจังหวัดอื่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งที่สุพรรณบุรีอยู่ไม่ห่างไกลจากกรุงเทพฯ และอยู่ในเขตพื้นที่อันอุดมสมบูรณ์ของประเทศ ซึ่งเน้นให้เห็นถึงความเจริญของทำเลที่ตั้งที่มีผลต่อการพัฒนา

7.2 การคาดการณ์

จากแนวนโยบายในระดัมนชาติ ที่ยังคงมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ ลดความเป็นเอกภาพของกรุงเทพมหานคร กระจายความเจริญสู่ศูนย์กลางในภูมิภาค เสนอภูมิภาคเพื่อการพัฒนาแบบประสานเชื่อมโยงส่งเสริมบทบาทซึ่งกันและกัน

ภูมิภาคที่ได้รับความสนใจในการพัฒนาเป็นพิเศษ ประกอบด้วย

- กรุงเทพฯ และปริมณฑล
- ชายฝั่งตะวันออก
- ภาคใต้ตอนบน

ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2530-2534) ได้เพิ่มเติมเมืองซึ่งมีความสำคัญสูง ให้เป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญในภาคต่าง ๆ อีก 3 เมือง ได้แก่ สกลนคร สระบุรี และนครศรีธรรมราช

ดังนั้น ในช่วงแผน ฯ 6 กำหนดให้พัฒนาเมืองศูนย์กลางความเจริญในภูมิภาครวม 24 เมือง (25 เทศบาล) ประกอบด้วยเมืองหลัก 11 เมือง และเมืองศูนย์กลางความเจริญอื่น ๆ 13 เมือง ดังต่อไปนี้

เมืองหลักที่ต้องพัฒนาต่อเนื่อง

ภาคเหนือ : เชียงใหม่ พิษณุโลก นครสวรรค์

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : ขอนแก่น นครราชสีมา อุดรธานี

ภาคตะวันออก : ชลบุรี

ภาคตะวันตก : ราชบุรี

ภาคใต้ : สงขลา-หาดใหญ่ สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต

เมืองศูนย์กลางความเจริญอื่น ๆ

ภาคเหนือ : ลำปาง เชียงราย

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด สุรินทร์ สกลนคร

ภาคตะวันออก : ระยอง ฉะเชิงเทรา

ภาคตะวันตก : กาญจนบุรี เพชรบุรี

ภาคกลาง : สระบุรี

ภาคใต้ : ปัตตานี นครศรีธรรมราช

เมืองเหล่านี้จะได้รับการกำหนดบทบาทขึ้น และได้รับการพัฒนาเพื่อให้สามารถเติบโตขึ้นทำหน้าที่กระจายความเจริญไปสู่ชนบทข้างเคียงได้

สุพรรณบุรีไม่ได้รับการพิจารณาเช่นเดิม การเป็นแหล่งตั้งถิ่นฐานที่ถูกล้อมมาตลอด เมื่อไม่ได้รับการพัฒนาในแต่ละช่วงเวลา หากไม่มีการวางแผนเพื่อแก้ไข “ความค่อม” หรือ “ความเสียเปรียบ” สุพรรณบุรีจะเป็นพื้นที่ล้าหลังที่อาจจะกลายเป็นจุดถ่วงความเจริญของภูมิภาคและประเทศได้

7.3 แนวทางในการพัฒนา

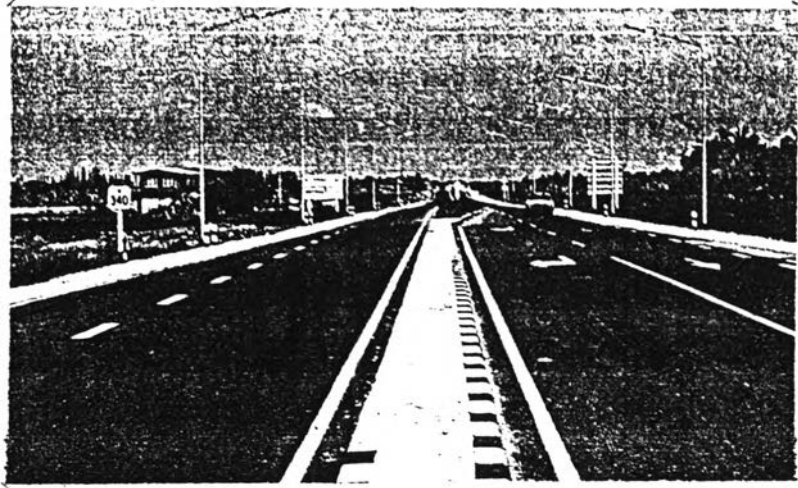
การพัฒนาพื้นที่ในความหมายทั่วไป คือการทำให้สวัสดิการของประชาชนดีขึ้น ซึ่งอาจแสดงให้เห็นได้จากการเพิ่มรายได้ต่อบุคคล (Income Per Capita) การเป็นบริการทางสังคม เป็นต้น โดยใช้กลไกการพัฒนา ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ กลไกการพัฒนาจากภายนอกพื้นที่ (Growth from outside) และกลไกการพัฒนาจากภายใน (Growth from inside)

การเสียเปรียบเชิงพื้นที่ของสุพรรณบุรีได้เกิดขึ้นมาช้านานแล้ว ทำให้สถานะการพัฒนาของสุพรรณบุรีซึ่งอยู่ในระดับต่ำ ช่วงเวลาที่ถูกล้อมอาจประมาณอย่างหยาบได้คือช่วงเวลาเดียวกันแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-6 (พ.ศ.2503-2554) สุพรรณบุรีไม่ได้รับความสนใจให้มีบทบาทในการวางแผนพัฒนา ทั้งที่เป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์และไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร ดังนั้นจึงคาดว่ากลไกจากภายนอกพื้นที่จะเกิดขึ้นได้ยากแต่อย่างไรก็ตาม ในที่นี้จะเสนอแนวทางการพัฒนาจากภายนอกพื้นที่ประสานกับแนวทางการพัฒนาจากภายในพื้นที่ เพื่อให้การวางแผนมีความสมบูรณ์ที่สุด

การพัฒนาจากภายนอกพื้นที่

ได้เริ่มจากการพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างสุพรรณบุรีกับกรุงเทพมหานคร กับความสัมพันธ์ระหว่างสุพรรณบุรีกับเมืองใหญ่ในภาคตะวันตก โดยควรส่งเสริมให้ระดับการติดต่อมีมากขึ้น ในลักษณะของการค้าระหว่างพื้นที่ โดยอาศัยโครงข่ายการคมนาคมในพื้นที่

- การติดต่อระหว่างสุพรรณบุรีกับกรุงเทพฯ ในระบบโครงข่ายการคมนาคมเดิม ประกอบด้วยเส้นทางแม่น้ำท่าจีน เส้นทางรถไฟสายธนบุรี-สุพรรณบุรี และเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 321 (ถนนมาลัยแมน) การติดต่อมีความคล่องตัวต่ำ นอกจากนี้ยังถูกนครปฐมซึ่งเป็นเส้นทางผ่านก่อนตัวกรุงเทพฯ ถูกคลื่นความเจริญแต่ในปัจจุบัน เส้นทางหลวงแผ่นดินสาย 340 (กรุงเทพฯ-บางบัวทอง)ซึ่งตัดตรงถนนวงแหวนของกรุงเทพฯ ขึ้นไป ได้ เข้ามามีบทบาททำให้การคมนาคมติดต่อคล่องตัวมากขึ้น

ทางหลวงหมายเลข 340 ตอนบางบัวทอง - สุพรรณบุรี

บริเวณทางแยกทางหลวงหมายเลข 340 สายบางบัวทอง-
สุพรรณบุรี แยกทางขวามือไปจังหวัดปทุมธานีและพระนครศรีอยุธยา
ส่วนแยกทางซ้ายมือไปสุพรรณบุรี

ภาพประกอบ 7.1 ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข 340

ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างสุพรรณบุรีกับกรุงเทพฯ มีลักษณะเป็นผลลบต่อสุพรรณบุรี โดยสุพรรณบุรีถูกกีดกันทรัพยากร โดยเฉพาะทรัพยากรมนุษย์ที่มีค่าต่อการพัฒนาพื้นที่ กระบวนการเริ่มจากทำเลที่ตั้งที่มีระยะทางไม่ไกลนัก กรุงเทพฯในฐานะศูนย์กลางประเทศที่มีความเป็นเอชนครมาช้านาน จึงรวมกิจกรรมต่าง ๆ ไว้ในพื้นที่มากมายจนเกินแรงดึงดูดมหาศาล แพร่กระจายไปยังพื้นที่ข้างเคียง และพื้นที่ใกล้เคียงที่มีความค้อยในการพัฒนา ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายของแรงงานเพื่อโอกาสในการประกอบอาชีพ และการเคลื่อนย้ายของประชากรวัยเรียน เพื่อโอกาสในการศึกษาที่ดีกว่า

แนวทางในการพัฒนาจึงควรให้ความสำคัญต่อระหว่างสุพรรณบุรีกับกรุงเทพฯ มีมากขึ้นโดยอาศัยเส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 340 (สุพรรณบุรี-บางบัวทอง) โดยมีนโยบายการพัฒนาจากส่วนกลางกำหนดแน่ชัดให้สุพรรณบุรีเป็นเขตเกษตรกรรมเร่งรัด เพื่อบริการตลาดในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ซึ่งมีแนวโน้มจะกลายเป็นเมืองมากขึ้น จึงทำให้บทบาทการผลิตด้านเกษตรกรรมลดลง การพัฒนาพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติและมีปัจจัยการผลิตทางเกษตรกรรมที่เอื้ออำนวยให้มีสถานะเป็นเมืองเกษตรกรรมสมบูรณ์แบบ มีบทบาทในด้านการผลิตเพื่อเลือกเขตเมืองใหญ่ ซึ่งมีระยะไม่ห่างนัก นอกจากจะเป็นผลดีคือพื้นที่สุพรรณบุรี ยังเป็นผลดีต่อการพัฒนาประเทศโดยรวมด้วย

- ความสัมพันธ์ระหว่างสุพรรณบุรีกับ เมืองใหญ่ในภาคตะวันตก

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้กำหนดให้ราชบุรีเป็นเมืองหลักของภาคตะวันตก มีบทบาทการพัฒนาคู่ไปกับเพชรบุรีซึ่งเป็นเมืองรอง โดยส่งเสริมให้เป็นชุมชนศูนย์กลางที่มีบทบาทสำคัญในด้านอุตสาหกรรมเกี่ยวกับเครื่องจักรกลทางการเกษตร ภาชนะบรรจุสินค้า และยานพาหนะเพื่อการขนส่ง กาญจนบุรี ซึ่งมีฐานะเป็นเมืองรองของภาคตะวันตก ได้รับการเสนอให้มีบทบาท ด้านการเกษตรเร่งรัด และอุตสาหกรรมอาหาร ความสัมพันธ์ดีต่อระหว่างสุพรรณบุรีกับเมืองเหล่านี้ ควรได้รับการส่งเสริมมากขึ้น โดยลักษณะการผลิตเพื่อสอดคล้องกับการพัฒนาภายใน

- กระตุ้นให้มีการลงทุนจากภาครัฐและเอกชนจากกรุงเทพฯ และจาก เมืองใหญ่อื่น ๆ
สู่พื้นที่สุพรรณบุรีมากขึ้น โดยพิจารณาถึงการบริการขั้นพื้นฐานในพื้นที่ประกอบกับความเป็นไปได้ของโครงการลงทุนอย่างเหมาะสม

การพัฒนาจากภายในพื้นที่

ดังกล่าวมาแล้วว่า ความเสียเปรียบของพื้นที่เป็นเวลานาน ทำให้พื้นที่ขาดแรงดึงดูดให้เกิดความสนใจในการพัฒนาจากภายนอกพื้นที่ ดังนั้นการพัฒนาที่จะมีบทบาทมากจึงเป็นกลไกการพัฒนาจากภายในพื้นที่สุพรรณบุรีเอง

กำหนดพื้นที่เพื่อการวางแผน

เขตที่ 1 อำเภอเมือง อ.บางปลาม้า อ.ศรีประจันต์ เป็นเขตที่สภาพพื้นที่เป็นที่ลุ่มมาก การผลิตหลักคือ การทำนาข้าว และเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เขตนี้มีพื้นที่ต่อเนื่องกับเขตเกษตรกรรมของจังหวัดข้างเคียง ระบบโครงข่ายการคมนาคมประกอบด้วยแม่น้ำท่าจีน ทางหลวงจังหวัด สาย 3039 ซึ่งเป็นเส้นทางสำคัญของพื้นที่ และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 340. ที่จะทำหน้าที่ลำเลียงผลผลิตไปสู่กรุงเทพฯ ได้อย่างรวดเร็ว เขตนี้จึงมีศักยภาพในการพัฒนาด้านเกษตรกรรมสูงที่สุดในจังหวัดสุพรรณบุรี

เขตที่ 2 อำเภออู่ทอง สองพี่น้อง กอนเจดีย์ เป็นแนวที่สามารถติดต่อกับพื้นที่อื่นในภาคตะวันตกได้อย่างสะดวก สภาพพื้นที่เหมาะสมแก่การเพาะปลูกพืชไร่ โดยเฉพาะอ้อยโรงงาน

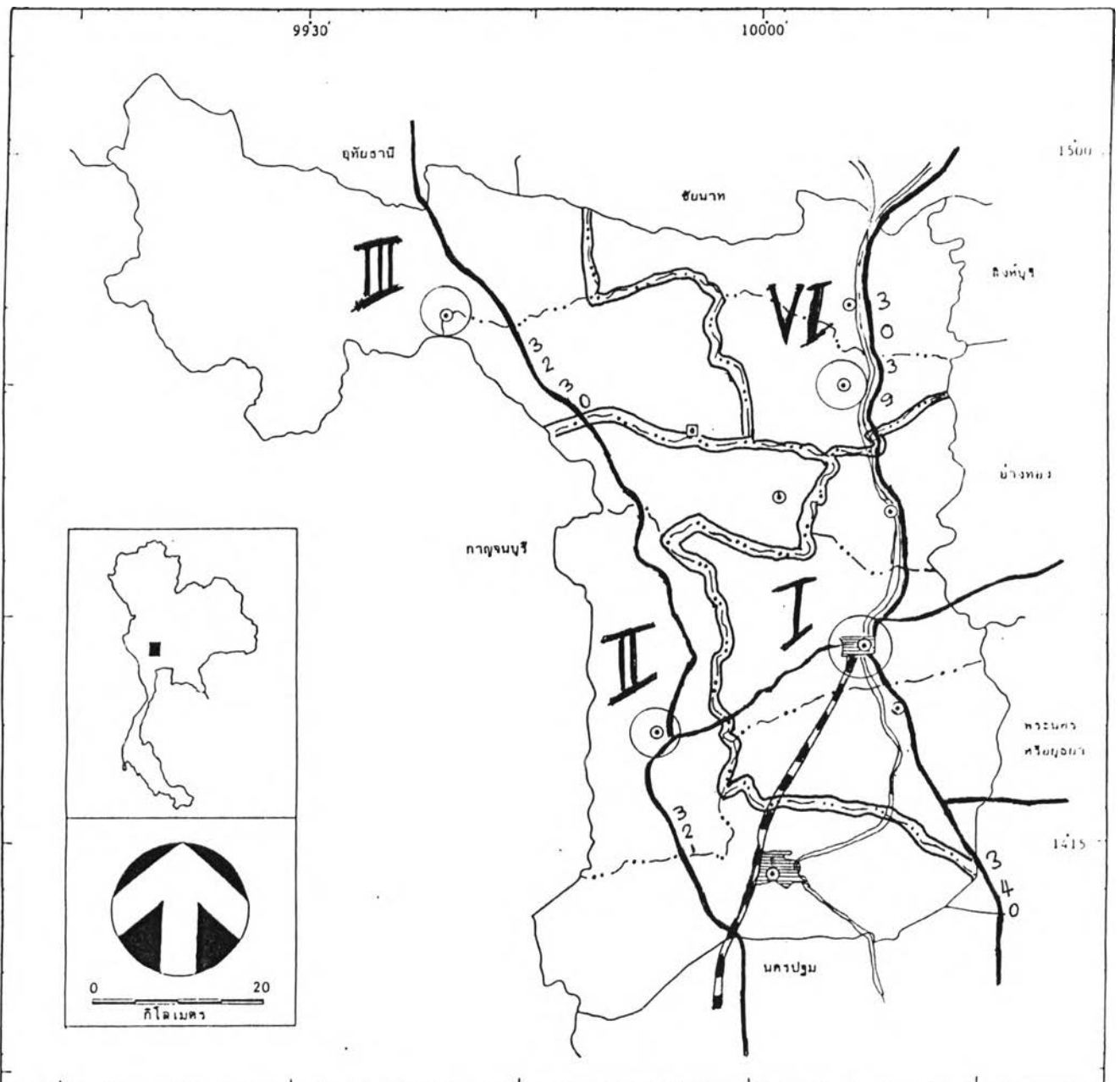
เขตที่ 3 อำเภอหนองหญ้าไซ อ.ด่านช้าง เป็นเขตตั้งถิ่นฐานใหม่ที่เกิดจากการหักร้างถางพง มีการอพยพเข้าไปตั้งถิ่นฐานจากประชากรของพื้นที่ข้างเคียง เป็นจำนวนมาก เขตนี้อาศัยเส้นทางหลวงจังหวัดสาย 3230 ในการติดต่อกับพื้นที่ข้างเคียงโดยไม่ผ่านอำเภอเมือง

เขตที่ 4 อ.สามชุก อ.เดิมบางนางบวช เป็นเขตตั้งถิ่นฐานเก่าของจังหวัดที่พัฒนาขึ้นจากการเป็นชุมทางการคมนาคมทางน้ำในสมัยก่อน ในปัจจุบันนับได้ว่า เป็นเขตคอแคบที่มีความคล่องตัวในการติดต่อกับพื้นที่ตัวภายในและภายนอกจังหวัดสุพรรณบุรี

แนวทางการพัฒนาด้วยกลไกภายในพื้นที่

1. สร้างเมืองระดับกลางของสุพรรณบุรีให้เป็นศูนย์กลางระดับย่อยของจังหวัด มีเขตอิทธิพลรอบเมือง ความเสียเปรียบเชิงพื้นที่ที่เกิดขึ้นทำให้สถานะการพัฒนาของจังหวัดอยู่ในระดับต่ำ และมีแนวโน้มสูงในการถดถอยความเจริญ การกระจายความเจริญจากศูนย์กลางจังหวัดเพียงแหล่งเดียว

การศึกษามูลเหตุแห่งความเสียหายเปรียบเทียบที่ตั้งของสุพรรณบุรี

แบบที่ 7.1 แสดงการกำหนดพื้นที่วางแผนที่

	ศูนย์กลางชุมชน		แม่น้ำท่าจีน
	เขื่อนลพบุรี		ทางหลวง
			ทางชลประทาน

ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการด้านความเสียเปรียบของพื้นที่ทั้งจังหวัด การสร้างเมืองระดับกลาง ให้เป็นศูนย์กลางระดับย่อย เพื่อประสานกับศูนย์กลางหลักของพื้นที่ เป็นโครงข่ายการพัฒนาครอบคลุมทั่วพื้นที่ โดยมีตัวอำเภอเมืองเป็นศูนย์กลางความเจริญของพื้นที่ ที่มีการบริหารพื้นฐานในคุณภาพดี มีลักษณะเป็นเมืองศูนย์กลางทางด้านเกษตรกรรม ทำหน้าที่ค้าและการตลาด เครื่องมือเพื่อการเกษตรกรรม และบริการอื่น ๆ ที่จำเป็น ศูนย์กลางระดับย่อย ได้แก่ อู่ทอง .ด้านข้าง สามชุก

โดยมีบทบาทเฉพาะของแต่ละศูนย์กลางย่อย เช่น อู่ทองเป็นศูนย์กลางย่อยด้านอุตสาหกรรมแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ด้านข้าง เป็นศูนย์กลางย่อย เน้นด้านการเกษตรกรรมเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรม สามชุก เป็นศูนย์กลางย่อยทางการค้าและบริการของพื้นที่ตอนเหนือของจังหวัด

ศูนย์กลางหลักและศูนย์กลางย่อยจะเชื่อมโยงกัน กระตุ้นให้เกิดความเจริญเติบโตขึ้นในพื้นที่

2. ขยายและปรับปรุงระบบขนส่งให้เชื่อมโยงกับศูนย์กลางความเจริญหลักและย่อยควบคู่ไปกับการจัดระบบเดินรถประจำทางที่มีประสิทธิภาพ

3. สถานการศึกษาของจังหวัดสุพรรณบุรี ควรเน้นการทำวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น โดยเฉพาะงานวิจัยทางเกษตรกรรมแผนใหม่ การสาธิตทดลองวิธีวางใหม่ เป็นต้น สถานศึกษาที่จะเข้ามารับหน้าที่นี้ก็คือ วิทยาลัยเกษตรด้านข้างและวิทยาลัยเทคนิคสุพรรณบุรี

4. ส่งเสริมการผลิตด้านเกษตรกรรม

จากศักยภาพของพื้นที่สุพรรณบุรีที่มีแนวการพัฒนาทางด้านเกษตรกรรม ดังนั้นแม้ว่าสาขาการผลิตอุตสาหกรรมและการบริการจะเป็นสาขาหลักที่มุ่งถึงการพัฒนาของพื้นที่ แต่ในกรณีของสุพรรณบุรีซึ่งยังขาดกลไกการพัฒนาจากภายนอก โดยเฉพาะนโยบายในระดับชาติที่ละเลยต่อสุพรรณบุรี การเปลี่ยนโครงสร้างการพัฒนาจากเกษตรกรรมเป็นอุตสาหกรรมจึงไม่อาจดำเนินไปได้ทันทีทันใด การพัฒนาการเกษตรให้เปลี่ยนจากระดับพอกินพอใช้ มาเป็นระดับที่สามารถส่งผลผลิตเป็นสินค้าออกได้ จึงเป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมในเวลานี้ โดยมีพื้นที่วางแผนเขตที่ 3 เป็นพื้นที่หลักในการพัฒนา โดยส่งเสริมให้เกษตรกรดำเนินการพัฒนาด้วยเทคนิคใหม่ เช่น การทำนาหน่านน้ำตามแผนใหม่ ซึ่งให้ผลผลิตสูง ลงทุนต่ำ ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยให้ถูกต้อง และลดต้นทุนการผลิตโดยใช้ปุ๋ยหมักผสมกับปุ๋ยเคมี เป็นต้น การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยเฉพาะกุ้งก้ามกราม ก็เป็นการผลิตที่ควรส่งเสริมให้เป็นการผลิตเพื่อส่งออก

5. ส่งเสริมอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตเพื่อการเกษตร เช่นโรงสีข้าว โรงงานน้ำตาล โรงทำอาหารสัตว์ หรือโรงงานบดพืชไร่เป็นอาหารสัตว์

6. พัฒนาคำนำท้วงติง

ความได้เปรียบในเชิงเป็นแหล่งตั้งถิ่นฐานที่สำคัญในอดีต ทำให้สุพรรณบุรีมีโบราณวัตถุ และโบราณสถานมากมาย แต่ในการพิจารณาประกอบ การวางแผนท่องเที่ยวเชิงสุพรรณบุรี ควรพิจารณาถึงข้อเสียของแหล่งท่องเที่ยวในสุพรรณบุรีใน 2 ประเด็น คือ

1) แหล่งท่องเที่ยวเกือบทั้งสิ้น เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรม ทำให้ขาดแรงจูงใจแก่นักท่องเที่ยว

2) แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดมีระยะห่างจากกันมาก

ดังนั้น ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจึงควรทำขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น โดยเฉพาะค่านิยมที่เป็นศรัทธาความเชื่อ และสามารถแสดงออกควบคู่ไปกับค่านิยมอื่น ๆ เป็นจุดสนใจในการพัฒนาท่องเที่ยว เช่น การจัดเทศกาลของดีเมืองสุพรรณบุรีหรือการประชาสัมพันธ์งานนมัสการหลวงพ่อดโต วัดป่า เลย์โลยก์ งานทิ้งกระจาด เป็นต้น

การประชาสัมพันธ์ให้แก่ประชาชนนำไปในค่านิยมขายบริการท่องเที่ยว เป็นสิ่งจำเป็นที่องค์กรของจังหวัดควรรับไปพิจารณา เพราะพื้นที่สุพรรณบุรีมีสภาพเป็น "เมืองปิด" มานาน จึงทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ขาดประสบการณ์และความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องท่องเที่ยว

7.4 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาและเสนอแนวทางการวางแผนพัฒนาพื้นที่สุพรรณบุรีที่กล่าวมา มีข้อจำกัดอยู่มาก การจะนำแนวทางการพัฒนาไปปฏิบัติยังต้องอาศัยการวางแผนในระดับต่าง ๆ เป็นสำคัญ โดยเฉพาะการวางแผนระดับท้องถิ่นงานในขั้นนี้ส่วนมากเกี่ยวกับปัญหาการวางผังเมือง (City planning) เพื่อพยายามสร้างสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมกับความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประชาชน นอกจากนี้การวางโครงการและประเมินผลก็เป็นการพัฒนาในระดับล่างสุดที่มีความสำคัญต่อพื้นที่ด้วย